

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 83/2026-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **EOS KSI Slovensko, s. r. o.**, Prievozská 2, Bratislava, IČO 35 724 803, zastúpenej Remedium Legal, s.r.o., Prievozská 2, Ružinov, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoCsp/17/2025-292 zo 16. septembra 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoCsp/17/2025-292 zo 16. septembra 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoCsp/17/2025-292 zo 16. septembra 2025 **zrušuje a vec vracia** Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Banskej Bystrici **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 488,98 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. decembra 2025 a prijatou ústavným súdom na ďalšie konanie uznesením sp. zn. I. ÚS 83/2026 z 12. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že z iniciatívy sťažovateľky sa na Okresnom súde Zvolen (ďalej len „okresný súd“) viedol spor, v ktorom sa na žalovanej 1 [REDACTED] a žalovanom 2 [REDACTED] (ďalej spolu aj „žalovaní“) domáhala zaplatenia sumy 178 104,11 eur s príslušenstvom. Okresný súd žalobe vyhovel a rozsudkom č. k. 16Csp/101/2024-211 z 11. apríla 2025 zaviazal žalovaných k povinnosti zaplatiť sťažovateľke spoločne a nerozdielne žalovanú sumu, príslušný úrok z omeškania a trovy konania. V rámci dôvodov rozhodnutia okresný súd vyslovil právny názor, v zmysle ktorého platná právna úprava nevyžaduje ako podmienku platnosti úkonu mimoriadneho zosplatnenia úveru špecifikáciu splátky, pre ktorú došlo k mimoriadnemu zosplatneniu úveru.

3. Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie iba žalovaná 1.

4. Napadnutým uznesením krajský súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože v priebehu súdneho sporu došlo k relevantnej zmene judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [(ďalej len „najvyšší súd“); R 34/2025] v otázke podmienky platnosti úkonu mimoriadneho zosplatnenia v aspekte § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024, v rámci ktorej neobstojí pôvodný právny názor súdu prvej inštancie. Konštatoval, že odvolanie žalovanej 1 je dôvodné, pričom vzhľadom na povahu žalobného nároku, ako aj postavenie žalovaných ako solidárnych dlžníkov, ktorí sú rozsudkom okresného súdu zaviazaní plniť spoločne a nerozdielne, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu.

5. Medzičasom (po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie) okresný súd rozsudkom č. k. 16Csp/101/2024-309 zo 6. februára 2026 opätovne rozhodol o žalobe sťažovateľky a jej žalobu zamietol. Súčasne ju zaviazal k povinnosti nahradiť žalovaným 1 a 2 trovy konania v plnom rozsahu. Proti tomuto rozsudku sťažovateľka 25. marca 2026 podala odvolanie, takže rozsudok okresného súdu zatiaľ nenadobudol právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie o porušení jej práv, pretože krajský súd napadnutým uznesením zrušil aj právoplatný rozsudok okresného súdu proti žalovanému 2, ktorý nepodal proti tomuto rozsudku odvolanie. Sťažovateľka ozrejmla, že nárok uplatnený pred okresným súdom predstavuje solidárny záväzok žalovaných, pričom každý zo žalovaných tvorí samostatné spoločenstvo. Preto môže súd rozhodnúť proti všetkým žalovaným jedným rozhodnutím, no nemusí sa rozhodnutie vzťahovať na všetkých rovnako. Rozsudok okresného súdu bol žalovanému 2 riadne doručený, žalovaný 2 proti nemu neuplatnil opravný prostriedok, a tak v zmysle § 227 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 a 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nadobudol voči nemu právoplatnosť márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania.

7. Sťažovateľka, citujúc § 76 CSP a § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poukázala na súdne rozhodnutia príliehavé danej veci (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 194/2023 a uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo/1/2018 a sp. zn. 6Cdo/544/2015). Krajský súd podľa nej pochybil, ak zrušil právoplatný rozsudok proti žalovanému 2 bez toho, aby svoje rozhodnutie v tomto smere odôvodnil. Jeho rozhodnutie považuje za svojvoľné, keďže ignoroval rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a ani sa k nej nevyjadril. Napadnuté rozhodnutie je podľa nej nepreskúmateľné, keďže neposkytuje žiaden logický ani zákonný dôvod, pre ktorý bolo zrušené právoplatné rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu.

8. Vytyka krajskému súdu, že svojím nesprávnym procesným postupom zrušil pre sťažovateľku priaznivé právoplatné súdne rozhodnutie bez akéhokoľvek zákonného či aspoň logického dôvodu. Pokračovanie v konaní vo veci samej aj so žalovaným 2, v ktorom okresný súd bude viazaný právnym názorom krajského súdu, bude znamenať len ďalšie prehlbovanie porušovania ústavných práv sťažovateľky.

9. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že napadnutým uznesením došlo aj k porušeniu jej majetkových práv. Pokiaľ v zmysle zákona nadobudol rozsudok okresného súdu proti žalovanému 2 právoplatnosť, tak pohľadávka sťažovateľky, ktorú má voči žalovanému 2, sa stala majetkom judikovaným príslušným súdom, a preto je nevyhnutné poskytnúť tomuto nároku ochranu v podobe práva na jej vymoženie v exekučnom konaní. Krajský súd však zaujal opačný názor a predmetnému majetku sťažovateľky neumožní jeho uplatnenie prostredníctvom núteného výkonu rozhodnutia a tento majetok jej v celku odníma.

III.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnených osôb, replika sťažovateľky a ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

10. Krajský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukazoval na to, že v napadnutom uznesení odôvodnil, na základe akej právnej úpravy a na základe akých dôvodov pristúpil k zrušeniu rozsudku okresného súdu v celom rozsahu. V bode 14 napadnutého uznesenia sa zaoberal aj postavením žalovaných 1 a 2 ako solidárnych dlžníkov, preto sa nestotožňuje s námietkou sťažovateľky o tom, že pochybil, ak zrušil právoplatný rozsudok proti žalovanému 2 bez toho, aby svoje rozhodnutie v tomto smere odôvodnil. Ako súd odvolací preskúmaval rozsudok okresného súdu, ktorý v súlade s návrhom sťažovateľky uložil povinnosť žalovaným 1 a 2 spoločne a nerozdielne. Preto podľa neho nemožno napadnuté uznesenie považovať za svojvoľné či nepreskúmateľné, keďže poskytuje odpoveď na otázku, na základe čoho bolo zrušené rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu.

III.2. Vyjadrenie zúčastnených osôb:

11. Zúčastnená osoba 1 – ██████████, vystupujúca v danom spore v procesnom postavení žalovanej 1, vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedla, že rozsudkom súdu prvej inštancie bola obom žalovaným uložená jedna spoločná povinnosť plniť spoločne a nerozdielne. Preto nejde o samostatne oddeliteľné výroky vo vzťahu ku každému z nich,

ale o výrok, ktorého vecná správnosť sa musí posudzovať jednotne. Odvolanie podané len jedným zo solidárne zviazaných žalovaných preto má odkladný účinok aj vo vzťahu k žalovanému 2, ktorý odvolanie nepodal. Postup krajského súdu zodpovedá rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít, ako aj novej rozhodovacej praxi krajských súdov (R 4/2004, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/339/2017 z 26. septembra 2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/143/2020 z 26. októbra 2023). Zúčastnená osoba poukázala aj na prípadný reálny dopad, ktorý by malo zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu. Nastal by paradoxný stav, keď by sťažovateľka nebola voči žalovanej 1 aktívne vecne legitimovaným subjektom, a teda nebola by nositeľom tvrdeného hmotnoprávneho nároku, no vo vzťahu k žalovanému 2 by disponovala exekučným titulom a svedčala by jej aktívna vecná legitimácia. Žalovaní by sa v dôsledku prílišného formalizmu dostali do diametrálne odlišného právneho postavenia, hoci ich práva a povinnosti vyplývajúce z úverovej zmluvy sú rovnaké. V súvislosti s prejednávanou vecou zúčastnená osoba navrhla, aby ústavný súd prerušil konanie o ústavnej sťažnosti a položil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku: „Či právo Únie bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súd konajúci o odvolaní podanom len jedným z viacerých spotrebiteľov zviazaných z toho istého právneho vzťahu nemôže zrušiť rozsudok prvoinštančného súdu aj vo vzťahu k tým spotrebiteľom, ktorí odvolanie nepodali, ak dospeje k záveru, že odvolanie podané spotrebiteľom je dôvodné v celom rozsahu?“ Zároveň si uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

12. Zúčastnená osoba 2 [REDAKOVANÉ] vystupujúci v danom spore v procesnom postavení žalovaného 2 sa k ústavnej sťažnosti nevyjadril.

III.3. Replika sťažovateľky:

13. Sťažovateľka vo svojej replike tvrdí, že samotné konštatovanie o solidarite žalovaných a ich povinnosti plniť spoločne a nerozdielne nepredstavuje odôvodnenie k dôvodom, pre ktoré porušovateľ bol oprávnený zrušiť rozsudok okresného súdu aj proti žalovanému 2. Práve konštatovaná skutočnosť popiera oprávnenie súdu zrušiť rozsudok voči žalovanému 2, ktorý nepodal odvolanie a ktorý v konaní vystupoval pod samostatným procesným spoločenstvom. Nemožno pripustiť, aby súd najprv konštatoval solidaritu žalovaných ako nesporného a objektívneho znaku samostatného spoločenstva a bez akéhokoľvek vysvetlenia aplikoval následky odvolania jedného zo žalovaných aj na ostatných žalovaných ako pri nerozlučnom procesnom spoločenstve. Odôvodnenie tohto postupu v napadnutom uznesení absentuje a krajský súd tým spochybňuje a rozporuje vlastné rozhodnutie, pokiaľ na solidárnych dlžníkov aplikuje bez vysvetlenia účinky nerozlučného procesného spoločenstva. Jeho závery si úplne a vzájomne odporujú. Poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/184/2018 z 30. júla 2019, ktoré riešilo totožnú situáciu, t. j. či pri nároku veriteľa voči solidárnym dlžníkom zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa účinky podania opravného prostriedku jedným zo žalovaných vzťahujú aj na ďalších žalovaných. Najvyšší súd uviedol, že u solidárneho záväzku je možné požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek zo solidárne zviazaných dlžníkov, každý zo solidárne zviazaných dlžníkov koná sám za seba, voči každému z nich môže byť samostatne (i odlišne) rozhodnuté a jeho procesné úkony nezaväzujú ostatných žalovaných.

III.4. Ústne pojednávanie:

14. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a zúčastnenej osoby je ústavnému súdu zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstatou argumentácie sťažovateľky je tvrdené porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, ktorý prekročil rozsah svojej prieskumnej právomoci tým, že v rozpore s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít v otázke posúdenia povahy procesného spoločenstva solidárnych dlžníkov nesprávne rozhodol v odvolacom konaní o nárokoch žalobcu vo vzťahu k obidvom žalovaným, hoci odvolanie podal iba jeden z nich.

16. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery, sú v súlade s ústavnými požiadavkami ochrany základných práv a slobôd, prípadne či k porušeniu základného práva alebo slobody došlo konaním, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Skutkové a právne závery rozhodnutia všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

17. V súvislosti s preskúmaním sťažovateľkou napádaného uznesenia krajského súdu, ktoré nie je rozhodnutím konečným, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (m. m. I. ÚS 357/2016, III. ÚS 46/2013) v prvom rade podotýka, že pri rešpektovaní zásady, že základné právo na súdnu ochranu je právo výsledkové, len výnimočne vstupuje do posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré nie sú konečné z pohľadu merita veci.

18. Aj napriek uvedenému môže nastať situácia, keď je nevyhnutné aj nemeritórne rozhodnutie všeobecného súdu (vrátane rozhodnutia kasačného, teda rozhodnutia o zrušení napadnutého rozhodnutia a vrátení veci na nové rozhodnutie s povinnosťou rešpektovať právny názor nadriadeného súdu) podrobiť vecnému prieskumu z pohľadu jeho možného zásahu do základného práva strany sporu. Ide najmä o prípady, ak všeobecný súd takým rozhodnutím vyrieši s konečnou platnosťou otázku, ktorá je spôsobilá zásadným spôsobom ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok a náprava jeho eventuálneho pochybenia by bola po skončení konania vylúčená alebo výrazne sťažená. Ochrana poskytovaná základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb ústavným súdom by nebola účinná, ak by ústavný súd nemohol včas zasiahnuť a následky porušenia základných práv a slobôd odstrániť aj prv, ako skončí konanie vo veci konečným rozhodnutím akceptujúcim právny názor vyslovený nadriadeným súdom v rozhodnutí,

ktoré je postihnuté vadou spočívajúcou v porušení základných práv účastníkov takéhoto konania (m. m. III. ÚS 46/2013, obdobne III. ÚS 508/2011, III. ÚS 686/2017).

19. Vzhľadom na uvedené východiská ústavný súd posudzoval, či napadnutým rozhodnutím krajského súdu bola definitívne vyriešená taká zásadná právna otázka, ktorú súdy nižšej inštancie nebudú môcť riešiť odlišne len z dôvodu povinnosti rešpektovať právny názor funkčne nadriadeného súdu. Ústavný súd skúmal i to, či z hľadiska prípadného budúceho ústavno-súdneho prieskumu konečného meritórneho rozhodnutia vytvára napadnuté rozhodnutie krajského súdu pre sťažovateľku nenapraviteľné následky.

20. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v dôsledku kasačnej záväznosti právneho názoru krajského súdu bolo okresnému súdu uložené pri ďalšom rozhodovaní aplikovať a interpretovať § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024 tak, aby to korešpondovalo s (neskoršou) relevantnou judikatúrou najvyššieho súdu (R 34/2025) v otázke podmienky platnosti úkonu mimoriadneho zosplatnenia úveru (body 10 – 12 napadnutého uznesenia). Zmenu judikatúry, a teda právne posúdenie veci samej sťažovateľka nenamieta. Namíeta iba to, že rozsudok súdu prvej inštancie nemal byť zrušený v celom rozsahu, pretože žalovaný 2 nepodal odvolanie. Ponechaním súčasného stavu tak nastane stav, že o žalobe sťažovateľky sa bude viesť spor opätovne proti obom žalovaným, s čím nesúhlasí, a to navyše za situácie, ak sa krajský súd s otázkou procesného spoločenstva adekvátne nevysporiadal. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že k tejto situácii už aj došlo, pretože okresný súd rozsudkom zo 6. februára 2026 žalobu sťažovateľky zamietol s poukazom na záväzný právny názor krajského súdu v otázke podmienky platnosti úkonu mimoriadneho zosplatnenia úveru.

21. Nadväzujúc na východiská uvedené v predchádzajúcich bodoch tohto odôvodnenia, ústavný súd tak dospel k záveru, že obsah odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a zákonné následky z neho vyplývajúce otvárajú ústavnému súdu priestor na vykonanie jeho vecného prieskumu. Navyše, v skutkovo a právnej obdobnej veci už nálezom sp. zn. IV. ÚS 34/2026 z 24. marca 2026 vyslovil porušenie práv sťažovateľky, pričom závery v ňom uvedené sú plne aplikovateľné aj v tomto prípade.

22. Podstatným pre rozhodnutie tejto veci bolo posúdenie, či krajský súd postupoval ústavne konformne, teda či konal v zákonom vymedzenom rámci odvolacieho prieskumu, keď svojím výrokom zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu (teda vo vzťahu k obidvom žalovaným), hoci odvolanie proti nemu podala len žalovaná 1. Na zákonnej úrovni ide o posúdenie, či krajský súd mohol uplatniť zákonnú výnimku z viazanosti rozsahom odvolania ustanovenú v § 379 písm. b) CSP, čo je závislé od posúdenia otázky, či medzi žalovanými 1 a 2 ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP alebo, naopak, či žalovaní v dotknutom konaní konajú každý sám za seba podľa § 76 CSP, t. j. majú samostatné procesné spoločenstvo.

23. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí k otázke procesného spoločenstva poskytol pomerne strohé odôvodnenie v bode 14 napadnutého uznesenia, kde dospel k záveru, že je potrebné zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci, a to vzhľadom na povahu žalobného nároku, ako aj postavenie žalovaných 1 a 2 ako solidárnych dlžníkov, ktorí sú z titulu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zaviazaní plniť spoločne a nerozdielne.

24. Za ústavné konformné je možné považovať rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré pri interpretácii a aplikácii právnej normy rešpektuje jej obsah a zmysel a zároveň rešpektuje princíp právnej istoty, teda je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; v opačnom prípade musí byť rozhodnutie dôkladne a presvedčivo odôvodnené (čl. 2 základných princípov CSP). Ústavný súd na tomto mieste poznamenáva, že dôsledné odôvodnenie musí byť súčasťou samotného rozhodnutia a nemôže byť dodatočne doplnené podrobnou argumentáciou vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti (bez ohľadu na jej vecnú správnosť).

25. V súlade so svojím nálezom vo veci sp. zn. IV. ÚS 34/2026 (bod 17) ústavný súd aj v tu prejednávanvej veci konštatuje, že povaha procesného spoločenstva v civilnom sporovom konaní úzko súvisí s hmotnoprávnym konceptom spoločných práv, resp. spoločných záväzkov. Pre posúdenie povahy procesného spoločenstva je rozhodujúca povaha predmetu konania zásadne z hľadiska jeho deliteľnosti. Samotná solidarita pri plnení záväzku neznamena, že ide o plnenie nedeliteľné, práve naopak, občianske právo hmotné stanovuje prezumpciu rovnosti podielov solidárnych dlžníkov, ak nie je určené inak, čo samo osebe indikuje deliteľnosť plnenia (§ 511 Občianskeho zákonníka). Splnenie záväzku jedným z dlžníkov spôsobuje voči veriteľovi zánik záväzkov ostatných spoludlžníkov. V prípade spoločného peňažného dlhu je veriteľ oprávnený žalovať na jeho splnenie aj oboch spoludlžníkov samostatne a je len vecou vôle a voľby žalobcu (v tomto prípade sťažovateľky), či zažaluje jedného alebo oboch ako solidárnych dlžníkov. Ide teda o samostatné procesné spoločenstvo, pri ktorom pluralita žalovaných vzniká procesným úkonom žalobcu označením viacerých žalovaných v jednej žalobe na základe vôle veriteľa (v tomto prípade sťažovateľky). V samostatnom procesnom spoločenstve robí každý zo spoločníkov procesné úkony výlučne sám za seba a ich účinky sa môžu vzťahovať len k jeho osobe. Nezaväzuje teda svojím úkonom nikoho iného okrem seba na rozdiel od spoločenstva nerozlučného a výsledok sporu vo vzťahu k jednotlivým solidárnym dlžníkom môže byť odlišný. Uvedené teoretické východiská sú konštantne judikované všeobecnými súdmi a potvrdené aj judikatúrou ústavného súdu (nález sp. zn. II. ÚS 375/2019 z 15. apríla 2020, uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 63/2009 z 20. júla 2010, sp. zn. 6 Cdo 544/2015 z 26. októbra 2016, sp. zn. 5Cdo1/2018 z 29. januára 2019). Preto ústavný súd nepovažoval za potrebné obrátiť sa s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor Európskej únie.

26. Rozsudkom okresného súdu bola žalovaným 1 a 2 uložená povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľke ako žalobkyni dlžnú sumu 178 104,11 eur spolu s úrokom z omeškania (I. výrok) a sťažovateľke bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti oboj žalovaným (II. výrok). Záväzok žalovaných vyplýval zo zmluvy o úvere, v ktorej sa zaviazali zaplatiť sťažovateľke dlžnú sumu ako spoludlžníci.

27. Bez ambície nahrádzať právne posúdenie všeobecných súdov ústavný súd konštatuje, že aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie nasvedčuje tomu, že žalovaní v zmluve samostatne prevzali na seba záväzok uspokojiť sťažovateľku, ktorý nebol nedeliteľnej povahy. V takom prípade je veriteľ oprávnený vybrať si, či si svoj nárok na plnenie uplatní len od jedného z dlžníkov alebo od oboch. Ak podá žalobu proti oboj dlžníkom, je každý zo žalovaných voči veriteľovi solidárnym dlžníkom, ale len sám za seba a aj v spore vystupuje samostatne. To znamená, že každý zo žalovaných je oprávnený vzniesť samostatné námietky, z čoho vyplýva možnosť ich rozdielnej procesnej obrany (to vyplynulo aj z priebehu tohto sporu, keď sa žalovaná 1 v spore bránila a žalovaný 2 zostal, naopak, pasívny, pozn.). Každý zo žalovaných je oprávnený v konaní robiť

samostatné procesné úkony, ako aj samostatne uplatniť opravné prostriedky bez toho, aby sa ich účinky vzťahovali aj na druhého žalovaného, čo zodpovedá postaveniu samostatných spoločníkov podľa § 76 CSP.

28. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ani z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, že by všeobecné súdy relevantne konfrontovali ustálenú súdnu prax v otázke povahy procesného spoločenstva solidárnych dlžníkov ako zásadne samostatného spoločenstva. Ústavný súd preto konštatuje, že krajský súd nesprávnym posúdením postavenia žalovaných ako procesne nerozlučných spoločníkov v rozpore s § 379 písm. b) CSP prekročil svoju viazanosť rozsahom odvolania, ktoré podala len žalovaná 1, a nesprávne zrušil rozsudok okresného súdu vo vzťahu k obom žalovaným. Napadnuté uznesenie má nepochybne negatívny dopad na uspokojenie pohľadávky sťažovateľky ako veriteľky, pretože zasahuje do právoplatného rozhodnutia vo vzťahu k žalovanému 2 a nielenže porušuje jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale nežiaducim spôsobom zasahuje do princípu právnej istoty. Neakceptovateľný excesívny výklad procesných noriem uplatnený krajským súdom má v posudzovanej veci aj priamy negatívny dopad na vlastnícke právo sťažovateľky, čím došlo aj k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

29. K námietke zúčastnenej osoby o tom, že zrušením napadnutého uznesenia krajského súdu z dôvodov namietaných sťažovateľkou by nastal paradoxný stav, keď vo vzťahu ku každému zo žalovaných by sa rozhodlo rozdielne, ústavný súd dodáva, že samostatnosť procesného spoločenstva skutočne môže viesť k takému výsledku sporu, že jeden zo solidárnych dlžníkov bude zaviazaný na plnenie a voči inému solidárne zaviazanému dlžníkovi bude žaloba zamietnutá. Takýto výsledok sporu však je dôsledkom procesnej aktivity (či pasivity) strany sporu, čo je napokon podstatou samostatného procesného spoločenstva.

30. Vzhľadom na excesívny postup krajského súdu pri posúdení rozsahu jeho prieskumnej právomoci ústavný súd vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

31. V nadväznosti na výrok o porušení práv sťažovateľky ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

32. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní je viazaný právnym názorom ústavného súdu. Po vrátení veci bude povinnosťou krajského súdu v súlade s § 390 CSP vec znova rozhodnúť.

33. Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že právoplatnosťou tohto rozhodnutia o zrušení napadnutého kasačného rozhodnutia krajského súdu nastane v spore právny stav, v dôsledku ktorého bude krajský súd opätovne rozhodovať o odvolaní žalovanej 1. Keďže v priebehu konania o ústavnej sťažnosti okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom zo 6. februára 2026 a vo veci

aktuálne prebieha odvolacie konanie, bude úlohou odvolacieho súdu procesne reagovať na novovzniknutý právny stav.

V. Trovy konania

34. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia (odmena za tri úkony právnej pomoci – prevzatie zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti uskutočnené v roku 2025, vyjadrenie k stanovisku súdu uskutočnené v roku 2026). Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky). Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 (2026) predstavuje sumu 371 eur (396,50 eur) a režijný paušál v roku 2025 (2026) 14,84 eur (15,86 eur). Keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), suma priznaných trov (1 210,56 eur) sa zvyšuje o DPH v sadzbe 23 %, čo predstavuje celkovú sumu 1 488,98 eur, ktorú je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu